

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

04 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Maria Ghervas

Judecători – Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari, Nicolae Craiu, Mariana Pitic

judecând, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Chișinău – Cătălin Scutelnic, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

*Afteni Andrei XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX,
cetățean al Republicii Moldova,*

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 02.12.2015 - 23.11.2016;
2. Instanța de apel: 26.12.2016 - 11.04.2017;
3. Instanța de recurs ordinar: 22.08.2017 - 07.11.2017;
4. Instanța de apel: 14.12.2017 - 02.05.2018;
5. Instanța de recurs ordinar: 26.07.2018 - 13.11.2018;
6. Instanța de apel: 19.12.2018 - 13.02.2019;
7. Instanța de recurs ordinar: 13.05.2019 - 10.07.2019;
8. Instanța de apel: 31.07.2019 - 29.10.2020;
9. Instanța de recurs ordinar: 14.04.2021 – 04.11.2021.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința din 23 noiembrie 2016 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Afteni Andrei, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) din Codul penal, a fost achitat din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a reținut că de către organul de urmărire penală inculpatul Afteni Andrei a fost învinuit de faptul că la data de 12 februarie 2014, aproximativ la ora 17:00, în timp ce se afla în incinta Centrului Comercial „Unic”, situat pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 8, mun. Chișinău, pe fundalul unor neînțelegeri apărute între el și Larisa Verciuc, având scopul încălcării grosolane a ordinii publice, a adresat expresii injurioase în adresa ultimei, ulterior printr-o lovitură aplicată în regiunea piciorului a trântit-o la podea și continuând acțiunile criminale, care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, i-a aplicat mai multe lovituri cu mâinile în regiunea capului Larisei Verciuc, care deja era imobilizată și stătea la podea.

3. Sentința menționată a fost atacată cu *apel* de către procurorul Alla Cazacu, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu aplicarea în privința lui Afteni Andrei a măsurilor de constrângere cu caracter medical, cu internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

3.1. În susținerea apelului declarat procurorul a invocat că toate probele prezentate de acuzare incontestabil dovedesc vina ultimului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) din Codul penal.

Acuzarea a considerat că prima instanță a încălcat prevederile art. 382, 385 din Codul de procedură penală, a ignorat să se expună asupra tuturor probelor administrate în cadrul urmăririi penale și anume, nu a făcut referire la concluziile raportului de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 14a-2015, conform căruia s-a constatat că Afteni Andrei suferă de XXXXX, or, reieșind din analiza fenomenologiei comportamentale din timpul derulării evenimentelor cu conținutul infracțional din 12 februarie 2014, acesta se afla în stare de XXXXX care îl priva de capacitatea de a prevedea consecințele acțiunilor sale, nu putea acționa cu discernământ, din care considerente poate fi recunoscut iresponsabil de fapta comisă.

Dat fiind faptul spitalizării repetate în staționarul psihiatric, caracterul continuu evolutiv al maladiei, lipsa criticii față de maladie și comportament, antecedentele penale repetate, inculpatul, în opinia acuzării, necesită măsuri de siguranță cu caracter medical în sensul de a fi îndreptat la tratament prin constrângere în spitalul de psihiatrie cu supraveghere obișnuită.

4. *Prin decizia din 11 aprilie 2017 a Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău*, a fost respins apelul procurorului, ca nefondat, cu menținerea sentinței contestate.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar, toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Astfel, niciuna din probele acumulate la urmărirea penală și cercetate în ședința instanței de fond și apel nu confirmă vina inculpatului de comiterea infracțiunii imputate lui.

Instanța de apel a considerat că o sentință de condamnare nu poate fi bazată doar pe niște declarații ale inculpatului Afteni Andrei, care este bolnav psihic, iar, pe parcursul judecării cauzei, atât în instanța de fond, cât și a celei de apel, de către acuzatorul de stat nu au fost aduse probe pertinente, concludente, utile și veridice, care ar corobora între ele și ar demonstra vinovăția lui Afteni Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) din Codul penal, or învinuirea adusă lui se bazează în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate, date în cadrul urmăririi penale, și care nici nu a fost interogată în cadrul instanței de fond și astfel, nu poate fi pusă la baza condamnării inculpatului Afteni Andrei.

Totodată, acuzatorul de stat nu a prezentat în cadrul instanței de fond, probe pe care și-a întemeiat acuzarea adusă inculpatului (f. d. 82-110), exprimându-și în final acordul de a declara finalizată cercetarea judecătorească în lipsa audierii părții vătămate Verciu Larisa, cât și a celorva martori. Prin urmare, instanța de fond corect a considerat ca fiind inadmisibile în calitate de mijloc de probă - declarațiile părții vătămate Verciu Larisa date la etapa urmăririi penale, reflectate în procesul-verbal de audiere în calitate de parte vătămată, deoarece, în cadrul ședinței instanței de fond nu a fost posibil de a verifica aceste declarații, partea acuzării neasigurând prezența acestora în instanța de judecată.

La fel, în instanța de apel, la judecarea apelului, la care au participat doar procurorul și apărătorul, partea acuzării nu a asigurat prezența nici a unui martor și nici a părții vătămate Verciu Larisa.

Prin urmare, conform art. 94 alin. (1) pct. 9) Cod de procedură penală, în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute: fără a fi cercetate, în modul stabilit, în ședința de judecată.

5. La 09 iunie 2017, procurorul adjunct-interimar al procurorului șef al Procuraturii de circumscripție Chișinău, Sergiu Ciobanu, a atacat cu *recurs ordinar* decizia instanței de apel.

6. Prin decizia din 07 noiembrie 2017 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul ordinar declarat de procurorul adjunct-interimar al procurorului șef al Procuraturii de circumscripție Chișinău, Sergiu Ciobanu, casată total decizia din 11 aprilie 2017 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Colegiul penal lărgit a reținut că instanța de apel a ignorat prevederile art. 495 și 321 Cod de procedură penală și a examinat cauza doar în prezența procurorului și a apărătorului din oficiu, în absența inculpatului și a reprezentantului legal.

Astfel, Colegiul penal lărgit a ajuns la concluzia că, instanța de apel a examinat pur formal apelul declarat și nu s-a clarificat care circumstanțe sunt relevante pentru prezenta cauză, a adoptat o soluție neargumentată la modul cuvenit.

Prin urmare, modalitatea de motivare a soluției denotă că instanța de apel nu a apreciat probele prezentate de partea acuzării în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, utilității, coroborării acestora, invocând că instanței nu i-au fost prezentate

probe privind faptul că inculpatul a comis infracțiunea imputată (art. 390 alin.(1) pct.2 CPP).

Această concluzie este contrară dispozitivului sentinței instanței de fond, care l-a achitat pe Afteni Andrei, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, pe motiv ca fapta nu întrunește elementele infracțiunii (art. 390 alin. (1) pct.3 CPP).

În circumstanțele expuse, instanța de recurs a conchis că instanța de apel nu și-a motivat soluția, prin ce s-a comis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Prin decizia din 02 mai 2018 a Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de procurorul Alla Cazacu și a fost menținută fără modificări sentința contestată.

7.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și întemeiat a concluzionat că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Or, acuzatorul de stat nu a prezentat în cadrul instanței de fond, cât și în cadrul instanței de apel, probe pe care și-a întemeiat acuzarea adusă inculpatului, exprimându-și în final acordul de a declara finalizată cercetarea judecătorească în lipsa audierii părții vătămate Larisa Verciuc, cât și a martorilor.

Instanța de apel a constatat că nu poate fi admisă în calitate de probă cererea din 14 februarie 2014, înregistrată la Inspectoratul de Poliție Ciocana, mun. Chișinău, depusă de Larisa Verciuc, prin care a solicitat tragerea la răspundere a lui Afteni Andrei, precum și declarațiile lui Afteni Andrei date atât la faza urmăririi penale cât și în cadrul ședinței de judecată a instanței de fond, prin care acesta a recunoscut vina, deoarece aceste elemente de fapt nu pot fi puse de unele singure la baza unei sentințe de condamnare, ci în ansamblu cu celelalte probe, apreciindu-le din punct de vedere a coroborării lor, sub toate aspectele și în mod obiectiv conform art. 101 din Codul de procedură penală. Mai mult ca atât, inculpatul este bolnav psihic și conform expertizei medico-legale psihiatrice, este iresponsabil, fiind incapabil de a-și da seama de acțiunile lui sau să le dirijeze.

În atare situație, Colegiul penal a menționat că este corectă concluzia primei instanțe de achitare a lui Afteni Andrei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) din Codul penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, or, din lipsa probelor acuzării nu a fost posibil de constatat latura obiectivă a infracțiunii și anume că, inculpatul a realizat această latură obiectivă prin fapta imputată lui.

8. La 14 iunie 2018, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, a depus **recurs ordinar** împotriva deciziei instanței de apel, întemeindu-și cererea în baza art. 427 alin. (1), pct. 6) din Codul de procedură penală, prin care a solicitat casarea deciziei din 02 mai 2018 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

9. Prin decizia din 13 noiembrie 2018 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul ordinar declarat de procuror și a fost casată total decizia din 02 mai 2018 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9.1. Pentru a decide astfel, instanța de recurs a reținut că potrivit art. 497 Cod procedură penală, judecarea cauzelor trimise instanței în baza art. 495 Cod procedură penală se face în ședință de judecată, potrivit dispozițiilor din Partea specială titlul II cap. I și III, cu participarea obligatorie a procurorului și apărătorului.

Conform art. 497 alin. (3) Cod procedură penală, după terminarea cercetării judecătorești, instanța ascultă opiniile procurorului, părții vătămate, apărătorului și reprezentantului legal.

Aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, au fost ignorate de instanța de apel. Or, în procesul-verbal al ședinței de judecată din 25 aprilie 2018 se indică că „se audiază R/legal Afteni Nina declarațiile sunt semnate și anexate la procesul verbal al ședinței de judecată”, însă, la materialele cauzei nu a fost anexat niciun proces-verbal de audiere a reprezentantului legal Afteni Nina.

Totodată, analizând conținutul deciziei recurate, instanța de recurs a constatat că instanța de apel, menținând sentința de achitare, nu s-a expus asupra argumentelor procurorului din apel și nu a ținut cont de prevederile art. 499 alin.(3) Cod de procedură penală și anume, în ce privește sentința de aplicare a unor măsuri de constrângere cu caracter medical, potrivit căroră „în cazul în care participarea persoanei la săvârșirea infracțiunii nu a fost dovedită, precum și în cazul în care se constată circumstanțele prevăzute în art. 285 CPP, instanța dă o sentință de încetare a procesului penal pe temeiurile constatate de ea, indiferent de existența și caracterul bolii persoanei, și anunță despre aceasta organele de ocrotire a sănătății”.

Astfel, s-a indicat că, prin sentința primei instanțe menținute de instanța de apel, a fost constatat că „inculpatul Afteni Andrei, prin rechizitoriu este învinuit...acțiunile lui fiind încadrate în baza art. 287 al.1 Cod penal”..., concluzionând, că în acțiunile ultimului nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, motivându-și soluția, prin neprezentarea de către procuror a probelor și lipsa laturii obiective ale infracțiunii”, constatări care contravin în totalmente prevederilor legale expuse în art. 499 Cod de procedură penală, fiind încălcată procedura de examinare și adoptare a sentinței de aplicare a unor măsuri de constrângere cu caracter medical.

Or, în cauza dată lipsește rechizitoriu, eroare de drept, invocată de procuror și în apel, care n-a fost înlăturată de instanța de apel, eroare ce se încadrează în prevederile art. 427 al.1 pct.6 Cod procedură penală.

Colegiul penal lărgit a conchis că, hotărârea de achitare a lui Afteni Andrei este contrară normelor procedurale, reieșind din faptul că inculpatului nu i-a fost înaintată învinuirea potrivit art. 291 al.1 lit. a Cod procedură penală care prevede că după terminarea urmăririi penale „Dacă procurorul constată că au fost respectate dispozițiile prezentului cod privind urmărirea penală, că urmărirea penală este completă, că există

probe suficiente și legal administrate, el dispune - pune sub învinuire făptuitorul conform prevederilor art.281 și 282, dacă acesta nu a fost pus sub învinuire în cursul urmăririi penale, apoi întocmește rechizitoriul prin care dispune trimiterea cauzei în judecată”.

La caz, se constată că procurorul a întocmit ordonanța de trimitere a cauzei în instanța de judecată pentru aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, potrivit dispoziției art. 495 alin. (1) pct. 2 Cod procedură penală.

10. Prin decizia din 13 februarie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul procurorului în Procuratura mun. Chișinău, sec. Centru, Alla Cazacu, casată total sentința din 23 noiembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost aplicată în privința lui Afteni Andrei măsura de constrângere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

10.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că procurorul a întocmit ordonanța de trimitere a cauzei în instanța de judecată pentru aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, în conformitate cu dispozițiile art. 495 alin. (1), pct. 2) din Codul de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a constatat că instanța de fond a neglijat cerințele desprinse din ordonanța de trimitere a cauzei în instanța de judecată pentru aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical și fără a fi expediată cauza în judecată cu rechizitoriu, a dispus prin sentința din 23 noiembrie 2016 achitarea lui Afteni Andrei, învinuit în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin urmare, Colegiul a considerat că instanța de fond a depășit limitele examinării ordonanței de trimitere a cauzei în instanța de judecată pentru aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical în privința lui Afteni Andrei și pripit a ajuns la concluzia enunțată în sentința din 23 noiembrie 2016 privind achitarea lui Afteni Andrei, învinuit în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Așadar, instanța de apel conducându-se de prevederile art. 23, 50, 51, 99, 100, 101 din Codul penal, a considerat întemeiat apelul procurorului și a casat sentința de achitare a inculpatului, hotărând de a aplica în privința lui Afteni Andrei măsură de constrângere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

11. La 29 martie 2019, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, a depus *recurs ordinar* împotriva deciziei instanței de apel, întemeindu-și cererea în baza art. 427, alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală și a solicitat casarea deciziei din 13 martie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

12. Prin decizia din 10 iulie 2019 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul ordinar declarat de procuror și a fost casată total decizia

din 13 februarie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

12.1. Pentru a decide astfel, Colegiul penal lărgit a constatat că la adoptarea deciziei, instanța de apel, casând sentința de achitare și aplicând în privința lui Afteni Andrei măsura de constrângere cu caracter medical, nu s-a expus asupra argumentelor procurorului din apel și a neglijat prevederile art. 498-499 din Codul de procedură penală.

Astfel, în partea descriptivă a sentinței în privința persoanei care s-a îmbolnăvit de o boală psihică după comiterea infracțiunii, instanța de judecată nu se pronunță doar asupra circumstanțelor care atenuează sau agravează răspunderea și referitor la stabilirea pedepsei, iar, în dispozitiv nu este indicată măsura de pedeapsă pentru infracțiunile comise.

Dispozitivul sentinței în privința unei persoane care a comis o faptă prejudiciabilă în stare de iresponsabilitate trebuie să cuprindă: - numele, prenumele și patronimicul persoanei; - constatarea că această persoană a comis fapta prejudiciabilă, cu indicarea articolului, alineatului și literelor din Codul penal. Dacă persoana a comis mai multe infracțiuni, prevăzute de mai multe articole ale Codului penal, se indică toate articolele; - indicația că persoana se absolvă de răspunderea penală pe motiv că fapta a fost comisă în stare de iresponsabilitate; - indicația de aplicare a măsurii de constrângere cu caracter medical și de internare într-o instituție psihiatrică cu supravegherea obișnuită sau, după caz, riguroasă (art. 99-100 Cod penal).

Mai mult, instanța de recurs a conchis că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, deficitar și-a motivat soluția, încălcând prevederile art. 414, 496-499 Cod de procedură penală, prin ce s-a comis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs, deoarece soluționarea chestiunii respective ține de desfășurarea legală a procedurii de judecată în instanța de apel, care conform art. 414 Cod de procedură penală trebuie să judece apelurile din punct de vedere al stării de fapt și de drept, deci al legalității și temeiniciei sentinței atacate.

Totodată, s-a reținut că instanța de apel a ignorat indicațiile instanței de recurs expuse în deciziile anterioare ale Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, care sunt obligatorii pentru instanța de rejudecare, în baza art. 436, alin. (2) Cod de procedură penală, și a comis practic aceleași erori de drept ca și în deciziile precedente.

13. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2020, a fost respins apelul procurorului în Procuratura sect. Centru mun. Chișinău, Alla Cazacu, ca nefundat și a fost menținută sentința fără modificări.

13.1. Motivând soluția emisă, instanța de apel a susținut că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și nevinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, achitându-l pe Afteni Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se

prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Inculpatul Afteni Andrei în ședința de judecată în instanța de apel, fiind legal citat nu s-a prezentat, însă, fiind audiat în ședința de judecată în instanța de fond vina în cele imputate a recunoscut și a declarat că, în luna februarie 2014 a fost la magazinul „Unic”, era enervat. Acolo s-a întâlnit cu Verciuc Larisa, căreia i-a aplicat o lovitură, inclusiv peste față, din motiv că era gelos. Probabil cineva a văzut incidentul avut cu Verciuc Larisa. Nu a cauzat careva prejudicii, îi pare rău de cele comise și se căiește sincer.

Reieșind din cumulul de probe cercetate și verificate în cadrul ședinței instanței de apel, Colegiul penal a concluzionat că apelul procurorului este neîntemeiat, fiind bazat pe presupuneri neargumentate și fără a avea vreun suport juridic probant, motiv din care urmează a fi respins.

Astfel, Colegiul a menționat că infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, este o componentă formală, latura obiectivă a acesteia manifestându-se prin acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită. În continuare, infracțiunea se consideră consumată din momentul realizării acțiunilor sus-enunțate.

Iar, pornind de la conținutul laturii obiective a componentei de infracțiune prevăzute la art. 287 Cod penal, se constată că, în acuzarea inculpatului Afteni Andrei, sunt puse acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită. Drept probe ce ar indica direct la această circumstanță se prezintă: - cererea din 14.02.2014, înregistrată la Inspectoratul de Poliție Ciocana, mun. Chișinău, înaintată de către Verciuc Larisa, prin care a solicitat tragerea la răspundere a lui Afteni Andrei, care la 12.02.2014, în jurul orei 17.00, în timp ce Verciuc Larisa se afla la serviciu la etajul 5 al centrului comercial „Unic” din sectorul Centru, mun. Chișinău, în mod intenționat a lovit-o cu pumnul peste cap, în urma căreia a căzut jos și a lovit-o la mâna stângă, după care, văzând că este la podea, la fel i-a aplicat două lovituri peste corp, provocându-i leziuni corporale și dureri fizice, după care în prezența colegilor de serviciu a înjurat-o și a amenințat-o cu răfuială fizică; - copia procesului-verbal cu privire la contravenție din 17.02.2014 privind sancționarea lui Afteni Andrei în baza contravenției prevăzute de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, (f.d.14); - declarațiile lui Afteni Andrei date la etapa urmăririi penale în calitate de bănuit, reflectate în procesul-verbal de audiere în calitate de bănuit, potrivit cărora, „la 12.02.2014, după masă s-a deplasat la fosta sa concubină la serviciu și anume la magazinul Unic, unde ea lucrează. În acea zi, ei se aflau în conflict și în

urma neînțelegerilor, fiind enervat, i-a aplicat o lovitură cu palma peste față, după care, ea a început să fugă și să-l provoace”; - declarațiile părții-vătămate Verciuc Larisa date la etapa urmăririi penale, reflectate în procesul-verbal de audiere în calitate de parte-vătămată, potrivit cărora, a menționat că, „lucrează la magazinul Unic în calitate de vânzătoare. La 12.02.2014, la ea la serviciu a venit Afteni Andrei, care i-a aplicat o lovitură cu palma peste față. Afteni Andrei a început să strige la ea cu cuvinte necenzurate și a vrut din nou s-o lovească. Ea a început să fugă, după care Afteni Andrei a lovit-o cu piciorul peste piciorul ei, la ce ea a căzut jos, lovindu-se la degetul de la mâna stângă. Afteni Andrei a lovit-o de două ori cu pumnii în cap. Verciuc Larisa a strigat să cheme poliția. În acest timp, colegul de serviciu a lui Verciuc Larisa a strigat în adresa lui Afteni Andrei să se oprească. După care au început să se apropie oameni, Afteni Andrei a plecat, amenințând-o cu răfuială fizică și numind-o cu cuvinte necenzurate. La moment Afteni Andrei nu o mai deranjează, iar, careva pretenții față de acesta din urmă nu are”.

Aici Colegiul penal a indicat că instanța de fond corect și întemeiat a stabilit că la caz nu pot fi reținute ca fiind admisibile în calitate de mijloc de probă - declarațiile părții-vătămate Verciuc Larisa date la etapa urmăririi penale și reflectate în procesul-verbal de audiere în calitate de parte-vătămată. Or, ultima nu a fost prezentă în ședința de judecată în instanța de fond, în cadrul cercetării judecătorești instanța fiind în imposibilitate de a verifica declarațiile acesteia, iar, soluționarea fondului cauzei penale se efectuează prin examinarea nemijlocită a probelor de către instanța de judecată competentă cu participarea părților.

La fel, Colegiul a considerat ca fiind plauzibile argumentele instanței de fond prin care aceasta a apreciat critic cererea din 14.02.2014, înregistrată la Inspectoratul de Poliție Ciocana, mun. Chișinău, înaintată de către Verciuc Larisa, prin care ultima solicită tragerea la răspundere a lui Afteni Andrei, precum și declarațiile ultimului date atât la etapa urmăririi penale, cât și în cadrul ședinței de judecată, prin care acesta a recunoscut vina. Or, aceste elemente de fapt nu pot fi puse de unele singure la baza unei sentințe de condamnare, iar, sentința de condamnare se adoptă în cazul în care vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe din punct de vedere a coroborării lor, cercetate de instanța de judecată.

Aprecierea juridică a acțiunilor persoanei iresponsabile se poate baza doar pe date ce caracterizează pericolul social al faptei prejudiciabile, prevăzute de legea penală, ce a fost comisă, în speță, inculpatul prin raportul de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 14a-2015 din 21 ianuarie 2015, a fost recunoscut ca fiind iresponsabil. Prin urmare, prima instanță corect a stabilit că ultimul era incapabil de a-și da seama de acțiunile lui sau să le dirijeze, circumstanțe care nicidecum nu probează cert acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, în sensul laturii obiective a componenței date de infracțiune.

Astfel, dat fiind faptul că vinovăția inculpatului nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, lipsesc elementele infracțiunii în acțiunile inculpatului, iar,

sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului, Colegiul penal a conchis că instanța de fond corect a considerat necesar ca Afteni Andrei, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, să fie achitat din motivul că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

14. Decizia instanței de apel a fost atacată cu *recurs ordinar*, la data de 03 decembrie 2020, de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Chișinău – Cătălin Scutelnic, invocând temeiul prevăzut la pct. 6 alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, prin care solicită admiterea recursului ordinar, casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2020 și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

14.1. În motivarea cerințelor sale procurorul a indicat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor din apel, fapt ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, temei pentru casarea deciziei și rejudecarea cauzei în apel, întrucât eroarea judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Acuzarea nu este de acord cu poziția instanței de apel privind menținerea soluției de achitare a inculpatului, or, această este contrară normelor procesuale, iar, motivarea instanței nu poate fi acceptată ca o motivare justificată a concluziei adoptate.

Recurentul consideră că, comiterea faptei prejudiciabile incriminate lui Afteni Andrei este dovedită prin următoarele probe: declarațiile părții vătămate Verciuc Larisa; cererea din 14.02.2014, înregistrată la Inspectoratul de Poliție Ciocana, mun. Chișinău, înaintată de către Verciuc Larisa, prin care ultima solicită tragerea la răspundere a lui Afteni Andrei; declarațiile martorilor Onei Maria și Cuciuc Mariana din 17.02.2014 în cazul contravențional, care au declarat că au văzut cum un bărbat o agresa fizic pe colega Larisa; declarațiile contravenientului Afteni Andrei din 17.02.2014, care a indicat că în procesul unui conflict de familie a aplicat o lovitură părții vătămate; copia procesului verbal cu privire la contravenție din 17.02.2014 privind sancționarea lui Aftenie Andrei în baza contravenției prevăzute de art. 78 alin. (2) Cod contravențional; raportul de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie prin care s-a constatat că Afteni Andrei suferă de XXXXX și la data de 12.02.2014, se afla în stare de XXXXX care îl priva de capacitatea de a prevedea consecințele acțiunilor sale, nu putea acționa cu discernământ, din care considerente poate fi recunoscut iresponsabil de fapta comisă; procesul-verbal de audiere a lui Afteni Andrei în calitate de bănuit, în care a indicat că a fost provocat de partea vătămată și a lovit-o cu piciorul; hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 21 octombrie 2015, prin care a fost anulat procesul verbal cu privire la contravenție.

A menționat că, inclusiv în instanța de apel, acuzarea a prezentat un șir de probe care dovedesc imposibilitatea asigurării prezenței părții vătămate în ședința de judecată, deoarece ultima de timp îndelungat este plecată peste hotarele Republicii Moldova. Prin urmare, la caz, în conformitate cu art. 371 Cod de procedură penală, instanțele urmează să pună la baza soluției declarațiile făcute de către Verciuc Larisa în faza de urmărire penală.

Recurentul a afirmat că instanțele au depășit limitele prevăzute la art. 325 Cod de procedură penală. Astfel, instanța a dispus achitarea lui Afteni Andrei „învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 Cod penal pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii”, pe când lui Afteni Andrei nu i-a fost incriminată săvârșirea unei infracțiuni ci comiterea unei fapte prejudiciabile. De asemenea, în conținutul sentinței instanțe de fond face trimitere, iar, instanța de apel a menținut, la dispoziția art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, invocând că „nu a fost dovedită vinovăția inculpatului și lipsind în acțiunile acestuia elementele laturii obiective”, ceea ce dovedește că instanța a examinat prezenta cauză penală în conformitate cu procedura generală, pe când la caz urma să fie examinată în o procedură specială, conform altor reguli, având în vedere modul în care a fost sesizată instanța în speță.

În contextul celor menționate, acuzarea a pretins aplicarea față de inculpat a măsurilor de constrângere cu caracter medical și nu a solicitat instanței condamnarea ultimului pentru comiterea unei infracțiuni.

Astfel, recurentul consideră că instanțele urmau să verifice probele care dovedesc că persoana în cauză a săvârșit sau nu fapta prejudiciabilă de legea penală și nu comiterea unei infracțiuni.

15. La 14 martie 2021, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, în adresa lui Afteni Andrei, apărătorului Brașoveanu Renata, reprezentantului legal Corjan Angela și a părții vătămate Verciuc Larisa, a fost expediată copia de pe recurs, cu solicitarea de a depune, în termen de 30 de zile, o referință privind opinia lor asupra recursului declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău – Cătălin Scutelnic (f.d. 135, volumul II).

16. Referințe nu au fost depuse.

17. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, pentru considerentele expuse în contextul ce urmează.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să îl admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și ia una din următoarele soluții: rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului, sau, după caz, dispune rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Recurentul invocă în recursul său temeiul prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când: instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată

nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal lărgit reține că temeiul de recurs invocat de recurent și-a găsit confirmare, având în vedere următoarele considerente.

Cu titlul preliminar, se relevă că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la analiza chestiunilor de drept, respectiv rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac se rezumă la înlăturarea erorilor de drept admise de instanța ierarhic inferioară, la etapa precedentă de judecare a cauzei, regulă stipulată și în art. 434 Cod de procedură penală.

În concordanță cu dispoziția art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel, cuprind următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

În ceea ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea se referă la: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

Atunci când se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Analizând conținutul deciziei recurate, instanța de recurs constată că, instanța de apel, menținând sentința de achitare, nu s-a expus asupra argumentelor procurorului din apel și nu a ținut cont de prevederile art. 499 alin. (3) Cod de procedură penală, care se referă la sentința de aplicare a unor măsuri de constrângere cu caracter medical și stipulează că, în cazul în care participarea persoanei la săvârșirea infracțiunii nu a fost dovedită, precum și în cazul în care se constată circumstanțele prevăzute în art. 285, instanța dă o sentință de încetare a procesului penal pe temeiurile constatate de ea, indiferent de existența și caracterul bolii persoanei, și anunță despre aceasta organele de ocrotire a sănătății.

Astfel, se reține că, prin sentința primei instanțe, menținute de instanța de apel, a fost constatat că „inculpatul Afteni Andrei, prin rechizitoriu este învinuit .....acțiunile lui fiind încadrate în baza art. 287 al. 1 Cod penal”...., concluzionând că în acțiunile ultimului nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287

alin. (1) Cod penal, motivându-și soluția prin neprezentarea de către procuror a probelor și lipsa laturii obiective ale infracțiunii.

La fel, instanța de apel în decizia sa a indicat că „conform învinuirii expuse în rechizitoriu și susținută de acuzatorul de stat în instanța de apel, Afteni Andrei a fost învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal....”.

Aceste constatări contravin în totalmente prevederilor legale expuse în art. 499 Cod de procedură penală, fiind încălcată procedura de examinare și adoptare a sentinței de aplicare a unor măsuri de constrângere cu caracter medical, or, în cauza dată lipsește rechizitoriu, eroare de drept, invocată de procuror și în apel, care nu a fost înlăturată de instanța de apel, eroare ce se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod procedură penală.

Se reține că, sentința de achitare a lui Afteni Andrei, este contrară normelor procedurale, reieșind din faptul că inculpatului nu i-a fost înaintată învinuirea potrivit art. 291 alin. (1) lit. a) Cod procedură penală, care prevede că, dacă procurorul constată că au fost respectate dispozițiile prezentului cod privind urmărirea penală, că urmărirea penală este completă, că există probe suficiente și legal administrate, dispune punerea sub învinuire a făptuitorului conform prevederilor art. 281 și 282, dacă acesta nu a fost pus sub învinuire în cursul urmăririi penale, apoi întocmește rechizitoriul prin care dispune trimiterea cauzei în judecată.

La caz, sunt aplicabile prevederile art. 495 alin. (1) pct. 2) Cod procedură penală, potrivit cărora după terminarea urmăririi penale, procurorul, prin ordonanță, decide trimiterea cauzei în instanța de judecată dacă s-a constatat că există temeieri de a se aplica față de cel care a săvârșit infracțiune măsuri de constrângere cu caracter medical.

Astfel, prin ordonanța din 19 noiembrie 2015 procurorul în Procuratura sect. Centru mun. Chișinău, Alla Cazacu, constatând temeieri de aplicare față de Afteni Andrei a măsurilor de constrângere cu caracter medical, a dispus remiterea cauzei penale pornită în baza art. 287 alin. (1) Cod penal în privința lui Afteni Andrei, în instanța de judecată (f.d. 75-77, volumul I).

În circumstanțele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, deficitar și-a motivat soluția, încălcând prevederile art. 414, 496-499 Cod de procedură penală, prin ce s-a comis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs, deoarece soluționarea chestiunii respective ține de desfășurarea legală a procedurii de judecată în instanța de apel, care, conform art. 414 Cod de procedură penală, trebuie să judece apelurile din punct de vedere al stării de fapt și de drept, deci al legalității și temeiniciei sentinței atacate, motiv din care decizia instanței de apel urmează a fi casată și dispusă rejudecarea cauzei în ordine de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-

penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate și practica CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

18. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Chișinău – Cătălin Scutelnic, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui **Afteni Andrei XXXXX** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 08 decembrie 2021.

Președinte

Maria Ghervas

Judecători

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Mariana Pitic